

ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ
ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

นางสมพิศ เจริญทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-344-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016259

i 1030552x

OPINIONS OF PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION ADMINISTRATORS
AND OFFICIALS CONCERNING THE OPERATION OF NON-FORMAL
EDUCATION FOR VOCATIONAL DEVELOPMENT PROVIDED BY
THE PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTERS

Mrs.Sompit Reanthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Non-Formal Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-344-1

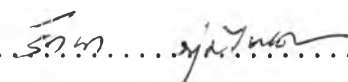
ข้อวิถยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด

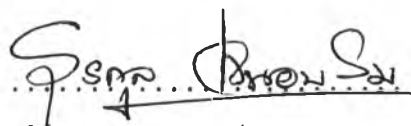
โดย นางสมพิศ เจริญทอง
ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจริญธรรม
อาจารย์ ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์

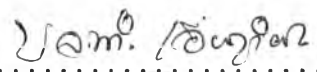

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ข้อวิถยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิชัย)

.... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจริญธรรม)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลานมาลา)

สมพิศ เจริญทอง : ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ
 ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
 (OPINIONS OF PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION ADMINISTRATORS AND
 OFFICIALS CONCERNING THE OPERATION OF NON-FORMAL EDUCATION FOR VOCA-
 TIONAL DEVELOPMENT PROVIDED BY THE PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION
 CENTERS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม, ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์, 161 หน้า.
 ISBN 974-577-344-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ
 การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในด้านวัตถุประสงค์
 ประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย กระบวนการดำเนินงาน และกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพ รวมทั้งศึกษาถึงสภาพการ
 ดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและผลการดำเนินงาน

ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงาน
 จัดอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีต่อแนว
 ทางการดำเนินงานพบว่า ในด้านวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายไม่มีข้อแตกต่างกัน ส่วนในด้านกระบวนการ
 ดำเนินงานในการจัดกิจกรรมหลังเรียนพบว่ามีข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1
 ประเด็น คือในเรื่องการจัดกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการพึ่งพาตนเอง นอกนั้นไม่พบข้อแตกต่างกัน สำหรับใน
 ด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพพบว่า มีข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงประเด็นเดียว คือ
 การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลทางอาชีพเพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ และเห็นช่องทางการพัฒนาอาชีพ
 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีข้อใดแตกต่างกัน

สำหรับในด้านการทำงานพบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้มีการดำเนินงานการ
 ศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 คิดเป็นร้อยละ 43.66 และเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ
 2530 ถึง 2532 เป็นร้อยละ 52.11, 67.60 และ 90.14 ตามลำดับ โดยมีร้อยละ 52.38 ของจำนวนศูนย์
 ทั้งหมดดำเนินงานทุกอำเภอในปีงบประมาณ 2532 การดำเนินงานส่วนใหญ่เน้นในด้านมุ่งพัฒนาประชาชนให้มอง
 เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา (ตุลาคม 2531 ถึง กันยายน 2532)
 ส่วนใหญ่จัดกิจกรรม 1 - 5 ครั้ง มีผู้ใช้บริการมากกว่า 500 คนขึ้นไป

ในด้านปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานพบปัญหาด้านบุคลากรยังไม่เข้าใจในหลักการดำเนินงาน
 และบทบาทหน้าที่ บางศูนย์ยังมีบุคลากรจำนวนจำกัดโดยเฉพาะศูนย์ที่ตั้งใหม่ตลอดจนยังขาดวิทยากรในบางสาขา
 ในด้านงบประมาณมีปัญหาคือเรื่องระเบียบหลักเกณฑ์ซึ่งยังไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม และค่าตอบแทนซึ่งมีระดับต่ำ
 ส่วนในด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในเรื่องเก้าอี้ลำสมัย ชำรุด เครื่องมือยังไม่ทันสมัยของเทคโนโลยี
 ที่เปลี่ยนแปลงไปและขาดข้อมูลที่ทันสมัย โดยเฉพาะข้อมูลด้านการตลาด

ภาควิชา .....การศึกษานอกโรงเรียน.....
 สาขาวิชา .....การศึกษานอกโรงเรียน.....
 ปีการศึกษา .....2532.....

ลายมือชื่อนิติ .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

SOMPIT REANTHONG : OPINIONS OF PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION ADMINISTRATORS AND OFFICIALS CONCERNING THE OPERATION OF NON-FORMAL EDUCATION FOR VOCATIONAL DEVELOPMENT PROVIDED BY THE PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTERS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. SURAKUL JANOBROM, Ed.D., DR. CHOLATIT IAMSUMANG, Ed.D., 161 PP. ISBN 974-577-344-1

The purpose of this research was to survey the opinions of provincial non-formal education administrators and officials concerning the operation of program for vocational development with regard to objectives, target groups, operation process and activities. As a result, the study would contribute to the development of the provincial non-formal education centers.

The research results indicated that the degrees of opinion of non-formal education administrators and officials regarding working policy were at moderate level in all items. When their opinion degrees regarding working policy were compared. It was found that there were no significant difference in objectives and target groups. On working process their opinions were significantly difference at .05 level on one item only, that was the stimulation and encouragement the students to depend on themselves. Other items were no different. On vocational development activities only one item was found significantly difference. That was spreading of vocational informations for people to assimilate and gain insight into vocational development.

On operation aspect 43.66% of provincial non-formal education centers had worked on non-formal education for vocational development since fiscal year 1986 and from 1987 to 1989 the percentages were 52.11, 67.60 and 90.14 respectively. And 52.38% of provincial centers operated in all districts in the fiscal year 1989 mainly on developing people to gain insight into vocational efforts. From October 1988 to September 1989, they performed 1-5 activities and over 500 people to utilize their services.

The obstacles in operations were the officials had not yet understood the roles and non-formal education principles. Some centers, especially new centers were short of personnel and instructors in some vocational areas. The finance regulations were also not conducive to management of vocational development activities and honorarium rate was also very low. The teaching instruments and aids were out-dated, worn-out and for behind the changing of modern technology. Vocational and marketing informations were also inadequate.

ภาควิชา ..... การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา ..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ ..... *นิติศ มัชฌิม*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *สมพร วัฒนศิริ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... *จอม วัฒนศิริ*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม และอาจารย์ ดร.ชลทิตย์ เขี่ยมสาขางค์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านทั้งสอง ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยแก้ไขและตรวจสอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิด ทุกขั้นตอน รวมทั้งอาจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำและเป็นกำลังใจ ในการปฏิบัติงานมาโดยตลอด

ในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการวิจัย ได้รับความกรุณาแก้ไขปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน คือ ดร.สวัสดิ์ ตีชื่น ดร.กล้า สมตระกูล รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลานมาลา ดร.สนอง ฉินนานนท์ อาจารย์ชาย สุทธิสารากร และอาจารย์ ปาน กิมปี

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการศูนย์การศึกษาออก โรงเรียนจังหวัดทุกจังหวัด ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัย มีคุณค่าทางการศึกษาและมีส่วนในการพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงได้มอบทุนสนับสนุน การวิจัยให้ส่วนหนึ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ที่สนับสนุนและให้กำลังใจมา โดยตลอด

สมพิศ เจริญทอง

สารบัญ

๒

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๙
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
ตัวแปรที่ศึกษา.....	13
ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพ.....	16
สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพโดยทั่วไป.....	17
สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	19
ความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพ..	22
การเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพ.....	23
แนวทางการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของ	
กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
	การสร้างเครื่องมือ.....	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
	การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	112
	สรุปผลการวิจัย.....	114
	อภิปรายผล.....	122
	ข้อเสนอแนะของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	123
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	123
	บรรณานุกรม.....	131
	ภาคผนวก.....	136
	ประวัติผู้วิจัย.....	161

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	62
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	64
4. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับความคิดเห็นด้านกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	66
5. เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับ การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	68

6.	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับความคิดเห็นด้านกระบวนการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน.....	70
7.	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกระบวนการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน.....	75
8.	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับความคิดเห็นด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน.....	82
9.	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน.....	83
10.	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการ การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ปีงบประมาณ 2532).....	85

11.	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการ การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพแยกตาม ปีงบประมาณ.....	86
12.	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงาน โครงการการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา อาชีพในอำเภอแยกตามปีงบประมาณ.....	87
13.	คะแนนและอันดับของวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา อาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	88
14.	คะแนนและอันดับของเกณฑ์ในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา อาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	89
15.	จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	90
16.	จำนวนและร้อยละของรูปแบบที่ใช้ ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัด.....	91

ตารางที่

หน้า

17.	จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมการศึกษานอก โรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ในปีงบประมาณ 2532.....	92
18.	จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรม ในโครงการ การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา อาชีพ (ตุลาคม 2531 - ตุลาคม 2532).....	93
19.	จำนวนและร้อยละของการติดตามประเมินผล การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ.....	94
20.	จำนวนและร้อยละของวิธีการติดตามประเมินผล การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	95
21.	จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรม ต่อเนื่องในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	96
22.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีต่อผลการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากการดำเนินงานโครงการ การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	97

23. จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีต่อผลการดำเนินงานใน อนาคตของโครงการ การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพ.....	98
---	----